

r. je knjiž epoha jer ima: karakteristične teme, svojega junaka, svoj stil, estetiku i teoretičare. razdoblje r prvo je razdob moderne eu knjž.nastanak r.-cca 1800g podudara se s uspostavom modernog građ društva u većini eu zemalja vođenih duhom franc revolucije. u vremenu svog nastanka r je bio u opreci spram razdoblja klasicizma. r pjesnici oduprli su se klasicistčkoj ideji reda i kontinuiteta literature, i suprostavili su načelo nereda i nemira. romantičari nude dušu i originalnost stvaranja. r odbacuju normirane i visoko stilirizirane pj oblike, nasljeđene iz klasic, pišu jednostavnije nadahnuti narodnim oblicima. **obilježja** eu r: smisao i zanimanje za pov- srednjovjekovlje, egoističe zemlje i primitivni narodi; istraživanje narodne predaje i usmenog podrijetla nacion literatura, istraživanje mitologija i folklora; isticanje osjećaja nasuprot razumu, mašte nasuprot racionalističkoj filozofiji; isticanje osobnog pjesničkog nadahnuća i pj slobode tj načela originaliteta nasuprot oponašanju normiranih oblika; novo poimanje ljepote- estetika ružnog, miješanje tragičnog i komičnog, grotesknog uzvišenog, realističnog i idealiziranog... (*romantičar do kraja vjeruje u svoje ideale*)

f.schiller- 1759-1805. njem dramski pisac i pjesnik. djelovao je u 2 razdoblja. rana faza stvaralaštva: 'spletka i ljubav'-tragedija, suvremena tematika, 'don carlos'- pov tematika; dr faza: zrelija djela, inspiriran pov ličnostima: 'maria stuart'-tragedija iz eng, 'djeвица orleanska' trag iz franc, piše i filozofske pjesme, balade s pov tematikom, lirske pjesme...

drama **razbojnici** obrađuje temu o *izgubljenom* čovjeku koji razmišlja o pravednijim društvenim odnosima; utemeljena na biblijskoj paroli o ocu i sinu. autor pokušava objasniti *složnu* pojavnost u svom vremenu. drama je prihvaćena i autoru otvara put prema literaturi i mijenja karakter dotadašnje drame. mj radnje njem, franačka i češka šuma, dvorac maximiliana moora. u nepravdi zakonskoj i prirodnoj razvijaju se 2 brata; jednome priroda podarila ljepotu, bogatstvo i ljubav; na dr je u potpunosti zakazala. **franc** traži načine da bude ravnopravan; odabire nasilje kojim razbaštinjuje brata, kažnjava oca, odabire anarhičnost i markijavelizam kao svoj životni princip. on je slika novog društva koje se autoru ne sviđa jer pojedince vode osobni egoistični motivi. **karl** teži slobodi koja rađa divove i ekstremnosti. nj namjera je plemenita, želi pomoći siromašnima, bori se protiv moćnih a nepravednih. za takve pothvate odabire **razbojнике**, ljude izvan zakona koji ne poznaju crkvene ni vladajuće autoritete. istovremeno zaboravlja da je to svjetina bez morala, jednako egoistična i zla kao i nj brat franc. iako će osobinama, čvrstoćom i moralnošću zadiviti r, pobjediti one zle među njima- neće stići daleko. put koji je izabrao ne dovodi ga do bogova a on ne želi živjeti mravljim životom. r mu nisu pomogli u njegovoj namjeri. oko njega se zatvara krug i zato savjetuje *kosinskom* da bježi jer iz kruga r nemožeš postati čovjekom ili izaći kao čovjek. nakon svega: očeve smrti, amalijine, karl priznaje svoj neuspjeh. pred nebeskim okom stoji postidjen i ismijan dječak. on moli za oprost pred svijetom kojemu se suprostavio.

evgenije onjegin- 1823-'31. rusija, roman u stihu- osobina da je lirika u r ušla u sve forme. tema o suvišnom čovjeku. 8 poglavlja. mj radnje: selo-grad-selo. o strofa: aAaA, bbBB, cCCc, DD. tatjana- sanjar, iskrena, ima duboke osećaje, djetinjasta spontanost, lenski- romantičan, sklon razmišljanju, elegičan i ponekad nedozreo, Onjeign- konfliktan, otuđen, ponekad preziran, dobro procjenjuje ljude, prezire ljubav. r odrednice u romanu: otuđenost od sredine, sloboda kao smisao života, interes za prirodu, sklonost sanjarenju i narodnom stvaralaštvu. realistične odrednice: grad oblikuje onjegina a selo tatjanu. tatjana i onjegin su likovi koji pokušavaju iskočiti iz kolotečine života i koji ne rade kompromise s svojim osjećajima. tako su oni tragične ličnosti i nose univerzalno obilježje (npr. hamleta, antigone...)

f.prešern-1800-1849.najpoznatiji slovenski pjesnik 19st, pravnik i dobar poznavatelj europske knjiž. sonetni venec-1834. motivi: ljubav i domoljublje. 1-7soneta tema-ljubav, 7-9 domovina (povijest) 10-15- ljubav prema juliji, 15- magistrale. posljenji stih od svakog soneta ponavlja se kao prvi stih u sljedećem sonetu. svih 14 završnih stihova zajedno čine 15 sonet, majstorski sonet ili magistrale, u njemu je sažeta misao čitavog vijenca. prva slova početnih stihova u magistarlu daju akrostih, tj temu ili ime osobe kojoj je sonetni venec posvećen. (*istovremeno ju voli i prezire, koga/šta nemam blage*)

Edgar Alan Poe (1809-1849)- amerikanac, uključuje se svojim stvaralaštvom u kasnu romantičku poeziju i priču. nj tematika: mistično, iracionalno, fantastično, jezovito, kriminalističko. u poeziji se zalagao za estetske vrijednosti, najviše je značio za eu romantizam. **gavran**: ptica-pozitivan simbol, g- simbol nesreće i zla, ostavlja dojam tjeskobe i uznemirenosti. pjesma obrazlaže jednu temu romantičkog senzibiliteta i romantičku stvaralačku metodu. poetska struktura poeme ostvaruje se *naracijom* i fabulom. motivacijska struk. obuhvaća: pomoćnu atmosferu, smrt voljene žene(1-6strofa), dolazak g u začarani svijet(7strofa), 8-17str-razgovor s gavranom koji tvrdi da nema ljubav što znači gubitak iluzije jer život bez ljubavi je besmislen, 18strofa obilježava pjesnikovu pomirenost sa sudbinom nesretnog čovijeka, umjetnika koji svoj život prihvaća kao nešto nužno- sudbinom određeno. središnji motivi poeme su smrt voljene žene i sam motiv smrti. vizualni elementi: ponoć, pusti dan, ljubič boja, baršun, sjene. auditivni: kucajući, tiho, tiše, grahće, kleknuh. mistična atmosfera obilježava prevlast iracionalnog kao oznaku romantičnog. misli u poemi ostvaruju se roman organizacijom teme: (dinamičnost, statičnost, bunt rezignacija) g=dvojnost u liku- svijt prošlosti i svj sadašnjosti. kontrast je temeljno kompozicijsko načelo i element romantične stvaralačke metode: paralelizam duše i tijela. iz poeme razaznajemo pesimizam, pasivnost, izgubljenost lirskog subjekta koji prihvaća besmisao života, tj da je svijet bez leonore praznina.

George Gordon lord **Byron** (1788-1824)- po svemu kontraverzna ličnost koja se izražava u svom tijelu **pozdrav dom**- tema. bijeg od doma. priroda prati raspoloženje. riječ je o bijegu od doma a ne pozdravu jer autor smatra da ga

nitko neće čekati i sl. byronska ličnost- lualica, kontraverzna, konfliktna, taman u duši, osvetoljubiv, mrzi i prezire svijet. cinizam je nj odgovor jer osjeća licemjerje, sputanost i ne slobodu u svome okruženju. to je slobodarski duh, liberalni idealista, hladan prezriv, ponosan i kao takav- ideal buntovne mladeži. istovremeno osjetljivi lualica bez iluzija, pesimistična osoba, zatvoren u svoju samoću, bježi od prošlosti i sredine, luta bez cilja, slijedeći svoje raspoloženje i emocije, napušta razum i razboritost. nj je lađa bez kormila i pravo zadovoljstvo u stalnoj opasnosti koje izaziva priroda. besciljan idealista koji teži dalekim nepoznatim poznanstvima- to je dijete harold. byron koristi arhaičan izraz i spencerovu strofu- 8stihova, rima abab,cddc.

Alphonse de Lamartine (1790-1869)- u **jezeru** ostvaruje temu ljubavi, ljubavne žudnje. emocionalni svijet pjesme je ljubav, tuga, nostalgija, čežnja, bol, sijeta, nemir. iz sadašnjosti sagledava prošlost i pomoću motiva jezera evocira uspomene. pjesnik kao pojedinac i vrijeme kao prolaznost žive u konfliktu. vrijeme je tamničar ljubavi; nasuprot je priroda koja je vječna i koja može sačuvati sreću, uspomene, poštediti čovjeka zaborava. j dubinom, mirnoćom i stalnošću nadvaldava čovjekovu nesreću, čuva uspomene...

Uzeto sa :<http://www.salabahteri.tk/>

Email : salabahteri@hi.hinet.hr